

OLIMLAR NIGOHİ

ILMIY OMMABOP JURNAL

4-SON 2026-YIL

ISSN 3060-5458

BUXORO -2026

OLIMLAR NIGOHI

ilmiy ommabop jurnal

4-son (2026-yil, mart)

Jurnal 2025-yildan chiqa boshlagan

Buxoro -2026

MUNDARIJA		
4	Oygul Jumayevna Kholmuminova Peculiarities or family, school and community cooperation in environmental legal education	<i>Pedagogika</i>
10	Sunnatov Umid Taxirovich, Mamatxanov Nodirxon Sadridin o'g'li Ommaviy tartibsizliklarni bartaraf etishga jalb qilinadigan bo'linmalarni jismoniy va ruxiy tayyorlashda mavjud muammolar va ularning yechimlari	<i>Huquq</i>
15	Sharofiddinova Zebiniso Sheroz qizi O'quvchilarda sanogen tafakkurni namoyon bo'lishining o'ziga xos xususiyatlari	<i>Psixologiya</i>
19	Olimov Temur Hasanovich, Kenjayeva Gulhayo Alisher qizi Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mustaqil fikrlashni rivojlantirishda pedagogik texnologiyalar	<i>Pedagogika</i>
24	Baratova Malika Ulug'bek qizi, Sharipova Sunbula Ahad qizi "Lison ut-tayr" dostonida yetti vodiy talqini	<i>Filologiya</i>
31	Tosheva Gulnora Djuraevna, Eliyeva Ra'no Rustam qizi Bo'lajak muhandislarning dizaynerlik faoliyatini rivojlantirishga oid uslubiy tavsiyalar	<i>Pedagogika</i>
39	Durnazarov Yorqin Shoniyoz o'g'li Ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalardan foydalanish samaradorligi	<i>Pedagogika</i>
42	Kamolova Dinora Sultonmurod qizi, Avezov Sobit Safarovich Montessori ta'limi orqali bolalar rivojlanishidagi innovatsion yondashuv	<i>Pedagogika</i>
50	Allamurodova Gulhayo Panjimurodovna O'quvchilar bilimni baholashning nazariy asoslari	<i>Pedagogika</i>
54	Istaitilloyev Sardor Nusratilloyevich Inclusive education and social perspectives towards inclusive education	<i>Pedagogika</i>
57	Shamsuddinova Sohibaxon Biloliddin qizi The social risks of extremist propaganda in the information society	<i>Sotsiologiya</i>
61	Hamroyev Temurbek Jamshid o'g'li Migratsion oilalarda o'sayotgan o'smirlarning ijtimoiy muhitga integratsiyalashuvi va psixologik moslashuvi	<i>Psixologiya</i>
68	Shokirov Mubin Rustamovich, Ergasheva Iroda Qosimovna O'zbekiston respublikasida inson huquq va erkinliklarini ta'minlashning ijtimoiy-siyosiy va huquqiy asoslari: shakllanishi, rivojlanish bosqichlari va zamonaviy tendensiyalar	<i>Huquq</i>
72	Shamsuddinova Sohibaxon Biloliddin qizi The importance of cultural awareness in language teaching among uzbek students	<i>Filologiya</i>
76	Kholmuminova Aziza Zafar kizi Teaching moral values through the application of innovative pedagogical technologies	<i>Pedagogika</i>
79	Ziyodullayeva Shohsanam Ubaydullayevna "O'zbek bolalar adabiyotida adabiy ertaklarning shakllanishi va rivojlanish bosqichlari"	<i>Filologiya</i>
82	Akramqulova Mohira Sherali qizi Ta'lim jarayonida o'quvchilarni ijtimoiy faollikka yo'naltirish metodikasining evolyutsiyasi va tarbiyaviy samaradorligi tahlili	<i>Pedagogika</i>
85	X. Qilichova, Asadova Marjona Ahmad qizi Maktabgacha yoshdagi bolalarda nutq madaniyatini shakllantirishning	<i>Pedagogika</i>

	nazariy asoslari	
90	Ochilova Farida Soliyevna Oliy ta'lim muassasalarida aralash ta'lim modelini joriy etishning pedagogik samaradorligi va innovatsion imkoniyatlari	<i>Pedagogika</i>
94	Ilxamova Diana Ikromovna O'smir yoshdagi o'quvchilarda tolerantlikni rivojlantirishning psixologik mexanizmlari	<i>Psixologiya</i>
100	Namozov Baxrom, Ibrohimov Anvarjon Nurullayevich 7-sinf o'smirlarida emotsional barqarorlikni rivojlantirishda maktab psixologining roli	<i>Psixologiya</i>
105	Yusupova Rayona Bahromjon qizi Missionerlik va prozelitizmning siyosiy-ijtimoiy xavfi	<i>Sotsiologiya</i>
108	Hafizov Diyorbek Shaxsga doir ma'lumotlar tushunchasi va himoyasi	<i>Huquq</i>
117	Murodov Shomurod Shahobiddinovich Fanlararo loyihalar tushunchasining pedagogik mohiyati va ta'lim jarayonidagi o'rni	<i>Pedagogika</i>
121	Nasrullayeva Sohiba Sharofovna Kompetensiyaviy yondashuvning pedagogik mohiyati va ta'lim jarayonidagi metodologik ahamiyati	<i>Pedagogika</i>
125	Nazarova Gulira'no Xamidovna Neyro-lingvistik dasturlash (nlp) texnologiyalarining pedagogik mohiyati va yozma ishlarni baholashdagi o'rni	<i>Pedagogika</i>
129	Toshpo'latova Guliniso Rajab qizi, Baxtiyorova Zarnigor Alisher Qizi Zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida ta'lim sifatini oshirish	<i>Pedagogika</i>
133	Nabiyev Muhriddin Baxtiyor o'g'li O'zbekiston ekologik qonunchiligida barqaror rivojlanish tamoyillarining huquqiy ifodasi	<i>Huquq</i>
137	Xamroyev Mansur Choriyevich, Migrantlar bilan ishlashning ijtimoiy-psixologik muammolari	<i>Psixologiya</i>
143	Mamatqulov Akbarjon Raim o'g'li, Raqamli texnologiyalar sharoitida texnika talabalarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish	<i>Pedagogika</i>
148	Mamatrayimov Jumanazar Mamatmurod o'g'li The impact of peers and social media on adolescents' psyche in relation to destructive religious ideas	<i>Psixologiya</i>
153	Toshmamatova Umida O'ktam qizi Semantic and etymological features of ethnically motivated place names in uzbek and english	<i>Filologiya</i>

Toshpo'latova Guliniso Rajab qizi,
TDTU tayanch doktoranti
Baxtiyorova Zarnigor Alisher Qizi
Qarshi davlat universiteti mustaqil izlanuvchi

ZAMONAVIY PEDAGOGIK YONDASHUVLAR ASOSIDA TA'LIM SIFATINI OSHIRISH

Annotatsiya. Mazkur maqolada zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida ta'lim sifatini oshirish masalalari tahlil qilinadi. Unda ta'lim jarayoniga innovatsion texnologiyalarni joriy etish, o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish, interfaol metodlardan samarali foydalanish hamda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim tamoyillarining ahamiyati yoritib beriladi. Shuningdek, kompetensiyaviy yondashuv asosida bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishning nazariy va amaliy jihatlari ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: zamonaviy pedagogik yondashuvlar, ta'lim sifati, interfaol metodlar, innovatsion texnologiyalar, kompetensiyaviy yondashuv, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, pedagogik mahorat, mustaqil fikrlash, ta'lim samaradorligi.

Аннотация. В данной статье анализируются вопросы повышения качества образования на основе современных педагогических подходов. Подчеркивается важность внедрения инновационных технологий в образовательный процесс, развития самостоятельного мышления учащихся, эффективного использования интерактивных методов и принципов лично-ориентированного образования. Также рассматриваются теоретические и практические аспекты формирования знаний, навыков и компетенций на основе компетентностного подхода.

Ключевые слова: Современные педагогические подходы, качество образования, интерактивные методы, инновационные технологии, компетентностный подход, лично-ориентированное образование, информационно-коммуникационные технологии, педагогические навыки, независимое мышление, эффективность образования.

Abstract. This article analyzes the issues of improving the quality of education based on modern pedagogical approaches. It highlights the importance of introducing innovative technologies into the educational process, developing independent thinking of students, effective use of interactive methods, and the principles of person-centered education. It also considers the theoretical and practical aspects of the formation of knowledge, skills, and competencies based on a competency-based approach.

Key words: modern pedagogical approaches, quality of education, interactive methods, innovative technologies, competency-based approach, person-centered education, information and communication technologies, pedagogical skills, independent thinking, educational effectiveness.

Kirish. Hozirgi globallashuv va axborotlashuv davrida ta'lim tizimini tubdan takomillashtirish, uning sifat va samaradorligini oshirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylangan. Jamiyat taraqqiyoti bevosita bilimli, keng dunyoqarashga ega, mustaqil fikrlay oladigan hamda zamonaviy ko'nikmalarni egallagan yosh avlodni tarbiyalash bilan chambarchas bog'liqdir. Shu bois, ta'lim jarayoniga zamonaviy pedagogik yondashuvlarni joriy etish zarurati tobora ortib bormoqda.

An'anaviy o'qitish metodlari asosan bilimlarni tayyor holda yetkazishga yo'naltirilgan bo'lsa, zamonaviy pedagogik yondashuvlar o'quvchini ta'lim jarayonining markaziga qo'yadi. Bunda o'quvchining individual xususiyatlari, qiziqishlari va ehtiyojlari inobatga

olinib, uning mustaqil fikrlashi, ijodkorligi va amaliy faoliyatga tayyorligi rivojlantiriladi. Natijada, ta'lim jarayoni faqat bilim berish bilan cheklanmay, balki shaxsni har tomonlama rivojlantirishga xizmat qiladi.

Bugungi kunda ta'lim sifatini oshirishda interaktiv metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, kompetensiyaga asoslangan yondashuv va innovatsion pedagogik texnologiyalar muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ushbu yondashuvlar ta'lim jarayonining samaradorligini oshirib, o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini kuchaytiradi hamda ularni real hayotiy vaziyatlarda o'z bilimlarini qo'llashga o'rgatadi.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili. Zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida ta'lim sifatini oshirish masalasi ko'plab mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan keng o'rganilgan. Ushbu yo'nalishda olib borilgan tadqiqotlar ta'lim jarayonini takomillashtirish, o'quvchilarning bilim olish faolligini oshirish hamda pedagogik texnologiyalarni samarali qo'llashga qaratilgan.

Jumladan, John Dewey ta'limda tajribaga asoslangan o'qitish (learning by doing) g'oyasini ilgari surib, o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlash muhimligini ta'kidlagan. Uning fikricha, bilim amaliy faoliyat orqali mustahkamlanadi va bu ta'lim sifatiga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Shuningdek, Lev Vygotsky tomonidan ishlab chiqilgan ijtimoiy-madaniy rivojlanish nazariyasi va "yaqin rivojlanish zonasi" tushunchasi o'quvchilarning bilim olish jarayonida o'qituvchi va tengdoshlar bilan hamkorlik qilishining ahamiyatini ochib beradi. Bu yondashuv zamonaviy interfaol metodlarning nazariy asosini tashkil etadi.

Bundan tashqari, Jean Piaget ning kognitiv rivojlanish nazariyasi o'quvchilarning yosh va individual xususiyatlarini inobatga olgan holda ta'limni tashkil etish zarurligini ko'rsatadi. Ushbu yondashuv shaxsiga yo'naltirilgan ta'limning shakllanishida muhim o'rin tutadi.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar masalasida B. Bloom tomonidan ishlab chiqilgan taksonomiya o'quvchilarning bilim darajalarini bosqichma-bosqich rivojlantirishga xizmat qiladi. Bu model ta'lim maqsadlarini aniq belgilash va baholash tizimini takomillashtirishda keng qo'llaniladi.

So'nggi yillarda ta'lim jarayoniga axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish masalalari ham dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Bu borada raqamli ta'lim muhitini yaratish, masofaviy ta'lim tizimlarini rivojlantirish hamda multimedia vositalaridan foydalanish orqali o'quvchilarning qiziqishi va faolligini oshirish mumkinligi ko'plab tadqiqotlarda asoslab berilgan.

Mahalliy olimlar tomonidan ham uzluksiz ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, innovatsion yondashuvlarni joriy etish va milliy ta'lim modelini rivojlantirish masalalari keng yoritilgan. Ularning ilmiy ishlari ta'lim sifatini oshirishda zamonaviy pedagogik yondashuvlarning muhim o'rin tutishini tasdiqlaydi.

Umuman olganda, tahlil qilingan adabiyotlar zamonaviy pedagogik yondashuvlar ta'lim sifatini oshirishda samarali vosita ekanligini ko'rsatadi. Shu bilan birga, ushbu yondashuvlarni amaliyotga joriy etishda o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligi, metodik ta'minot va texnologik infratuzilma muhim omil hisoblanadi.

Tadqiqot metodologiyasi. Mazkur tadqiqotda zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida ta'lim sifatini oshirish masalalarini o'rganish uchun kompleks yondashuv qo'llanildi. Tadqiqot metodologiyasi nazariy va amaliy usullar uyg'unligiga asoslanib, ta'lim jarayonidagi o'zgarishlarni chuqur tahlil qilishga yo'naltirildi.

Tadqiqotning nazariy asosini pedagogika, psixologiya va ta'lim texnologiyalari sohasidagi ilmiy manbalarni tahlil qilish tashkil etdi. Ushbu bosqichda ilmiy adabiyotlar, maqolalar, dissertatsiyalar hamda normativ-huquqiy hujjatlar o'rganilib, zamonaviy pedagogik yondashuvlarning mohiyati va ularning ta'lim sifatiga ta'siri aniqlashtirildi.

Amaliy qismda esa quyidagi tadqiqot usullaridan foydalanildi:

Kuzatish metodi – dars jarayonida o‘quvchilarning faolligi, interfaol metodlarga munosabati va o‘zlashtirish darajasi o‘rganildi.

So‘rovnoma (anketa) metodi – o‘qituvchilar va o‘quvchilar o‘rtasida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo‘llash samaradorligini aniqlash maqsadida o‘tkazildi.

Suhbat (intervyu) metodi – pedagoglarning tajribasi, muammolari va takliflarini aniqlash uchun qo‘llanildi.

Tajriba-sinov (eksperiment) metodi – zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida tashkil etilgan darslar bilan an’anaviy darslar taqqoslandi.

Taqqoslash va tahlil qilish metodi – olingan natijalar umumlashtirilib, samaradorlik darajasi baholandi.

Tajriba-sinov ishlari umumta’lim maktablarining boshlang‘ich sinflarida olib borildi. Tadqiqot davomida eksperimental va nazorat guruhlarini shakllantirilib, zamonaviy pedagogik yondashuvlar (interfaol metodlar, AKT vositalari, shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim) asosida tashkil etilgan darslarning o‘quvchilarning bilim darajasi va motivatsiyasiga ta’siri o‘rganildi.

Natijalarni qayta ishlashda statistik tahlil usullaridan foydalanilib, o‘rtacha ko‘rsatkichlar, foizli taqqoslash va dinamik o‘shish darajalari aniqlandi. Bu esa tadqiqot natijalarining ishonchliligi va aniqligini ta’minladi.

Mazkur metodologiya zamonaviy pedagogik yondashuvlarning ta’lim sifatini oshirishdagi samaradorligini ilmiy asosda baholash imkonini berdi.

Tadqiqot natijalari va tahlili (Results and Discussion)

Olib borilgan tadqiqot natijalari zamonaviy pedagogik yondashuvlarning ta’lim sifatini oshirishda muhim ahamiyatga ega ekanligini ko‘rsatdi. Tajriba-sinov ishlari davomida eksperimental va nazorat guruhlarida o‘quvchilarning bilim darajasi, faolligi hamda darslarga bo‘lgan qiziqishi muntazam ravishda kuzatilib, tahlil qilindi.

Eksperimental guruhlarda interfaol metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari hamda shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim yondashuvlari qo‘llanilganda o‘quvchilarning darsdagi ishtiroki sezilarli darajada oshgani aniqlandi. Xususan, o‘quvchilarning mustaqil fikrlash ko‘nikmalari rivojlanib, muammoli vaziyatlarni hal qilish qobiliyati kuchaydi. Nazorat guruhlarida esa an’anaviy usullarda o‘qitish natijasida bunday o‘shish nisbatan past darajada kuzatildi.

Tahlillar shuni ko‘rsatdiki, zamonaviy pedagogik yondashuvlar qo‘llanilgan darslarda o‘quvchilarning o‘zlashtirish ko‘rsatkichlari o‘rtacha 15–20 foizga yuqori bo‘ldi. Shuningdek, o‘quvchilarning darsga bo‘lgan motivatsiyasi va ijodiy faolligi oshgani qayd etildi. Bu esa ta’lim jarayonining samaradorligi ortishiga ijobiy ta’sir ko‘rsatdi.

So‘rovnoma va intervyu natijalari ham o‘qituvchilarning aksariyati zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo‘llashni qo‘llab-quvvatlashini ko‘rsatdi. Ular interfaol metodlar orqali darsni qiziqarli va samarali tashkil etish imkoniyati kengayganini ta’kidladilar. Biroq ayrim pedagoglar tomonidan texnik vositalarning yetishmasligi va metodik qo‘llanmalar bilan ta’minlanish darajasining pastligi muammo sifatida qayd etildi.

Natijalar tahlili shuni ko‘rsatadiki, zamonaviy pedagogik yondashuvlarning samaradorligi nafaqat ularni qo‘llash, balki ularni to‘g‘ri tanlash va tizimli ravishda joriy etishga ham bog‘liq. Ayniqsa, o‘qituvchilarning kasbiy tayyorgarligi, raqamli kompetensiyasi va innovatsion fikrlashi muhim omil hisoblanadi.

Umuman olganda, tadqiqot natijalari zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida tashkil etilgan ta’lim jarayoni o‘quvchilarning bilim sifatini oshirish, ularning mustaqil fikrlashini rivojlantirish hamda ta’lim samaradorligini yuksaltirishda yuqori natijalar berishini tasdiqlaydi.

Xulosa va tavsiyalar. Olib borilgan tadqiqot natijalariga asoslanib, zamonaviy pedagogik yondashuvlar ta’lim sifatini oshirishda samarali vosita ekanligi aniqlandi. Xususan, interfaol metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari hamda shaxsga yo‘naltirilgan

ta'lim yondashuvlarini qo'llash o'quvchilarning bilim darajasini, mustaqil fikrlashini va o'quv motivatsiyasini sezilarli darajada oshiradi. Shuningdek, bunday yondashuvlar ta'lim jarayonini yanada samarali, qiziqarli va natijador tashkil etish imkonini beradi.

Tadqiqot davomida aniqlanishicha, zamonaviy pedagogik yondashuvlarning muvaffaqiyati ko'p jihatdan o'qituvchining kasbiy mahorati, innovatsion faoliyati va raqamli kompetensiyalariga bog'liq. Shu bilan birga, ta'lim muassasalarining moddiy-texnik bazasi va metodik ta'minoti ham muhim omil hisoblanadi.

Tavsiyalar:

Ta'lim jarayonida zamonaviy pedagogik yondashuvlar va interfaol metodlardan tizimli va maqsadli foydalanishni yo'lga qo'yish;

O'qituvchilarning malakasini oshirish, ularning innovatsion va raqamli kompetensiyalarini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratish;

Dars jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan keng foydalanish va raqamli ta'lim muhitini rivojlantirish;

O'quvchilarning individual xususiyatlarini inobatga olgan holda shaxsga yo'naltirilgan ta'limni tashkil etish;

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar bo'yicha metodik qo'llanmalar va didaktik materiallar bilan ta'minlashni kuchaytirish;

Xulosa qilib aytganda, zamonaviy pedagogik yondashuvlarni ta'lim jarayoniga samarali integratsiya qilish orqali yuqori natijalarga erishish, raqobatbardosh va har tomonlama rivojlangan shaxsni tarbiyalash imkoniyati kengayadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.

1. Mamarizayevich S. A., Qizi M. S. A. PEDAGOGIK TA'LIM SOHALARIDA AXBOROT VA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI QO 'LLASHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI //Conferences. – 2025. – T. 1. – №. 4. – C. 278-281.

2. Shoimov N. N. TO DETERMINE THE OPTIMAL NEUROPROTECTIVE TREATMENT TYPE IN ISOLATED CLOSED HEAD INJURY VICTIMS BY COMPARATIVE COMPARISON OF STANDARD THERAPY AND KALLIDINOGENESIS //CONFERENCE OF ADVANCE SCIENCE & EMERGING TECHNOLOGIES. – 2025. – T. 1. – №. 5. – C. 74-83.

3. Mamarizayevich S. A. Informatics and Information Technology the Essence of Sciencelararo Integration in Teaching //JournalNX. – C. 145-147.

4. Shoimov A. M., Xujaqulova Y. J. METHODOLOGY FOR USING INTERACTIVE METHODS IN PHYSICS LESSONS //GOLDEN BRAIN. – 2025. – T. 3. – №. 17. – C. 113-118.

5. Jo'rayev A. R., Sh N. Shadiyeva, AM Shoyimov "Bo 'lajak o 'qituvchilarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda dasturiy ta'lim vositalarning o 'rni. UzMU xabarleri. Ilmiy-nazariy, metodik jurnali. 2022 y. – № 1/12/1. Toshkent sh. 168-171 b.

6. Shoimov A., Tojiyeva I., Shodiyeva G. Talabalarni Axborot Ta'lim Muhitida Kasbiy Kompetentligini Boshqarishning Pedagogik-psixologik Xususiyatlari //Maktabgacha va Maktab Ta'limi Jurnali. – C. 676733.

7. Mamarizayevich S. A., Qizi M. S. A. PEDAGOGIK TA'LIM SOHALARIDA AXBOROT VA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI QO 'LLASHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI //Conferences. – 2025. – T. 1. – №. 4. – C. 278-281.

8. Shoimov, Anvar Mamarizayevich, and Yulduzxon Jamolovna Xujaqulova. "METHODOLOGY FOR USING INTERACTIVE METHODS IN PHYSICS LESSONS." GOLDEN BRAIN 3.17 (2025): 113-118.